

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2015

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՄԱՏ 5

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը Դուք ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: ***Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ճկաթուղթը:***

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ճկաթուղթում: Պատասխանների ճկաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Ցանկանում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *ւ*.

- 1) հար-ան, ագ-ագ, տ-ական, տեր-աթափ
- 2) ոսկ-որել, ոսկ-արս, պարթ-, գոտ-որ
- 3) հոգ-որ, իջ-անել, սերկ-իլ, կար-որ
- 4) հոգ-իճակ, թեպետ-, օթ-ան, բ-եռել

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաղադրիչներն են գրվում գծիկով.

- 1) չորս(հինգերորդ), գոռում(գոչյուն), ցուցահանդես(վաճառք), ռուս(հայկական)
- 2) աչքով(ունքով), անցած(գնացած), հույս(ապավեն), համեմայն(դեպս)
- 3) այստեղ(այնտեղ), դեմ(հանդիման), բառ(իմաստ), ամառ(ձմեռ)
- 4) բառ(մասնիկ), օրոր(շորոր), արյուն(քրտինք), դեփ(դեղին)

3 Ո՞ր շարքի բաղադրյալ հատուկ անունների *աչ* բոլոր բաղադրիչներն են գրվում մեծատառով:

- 1) ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ, ԴԱՎԻԹ ԷՋՄԻԱՃՆԵՅԻ, ԷԼ ՍԱՅԻԳ, ՇՐԻ ԼԱՆԿԱ
- 2) ԱՇՈՏ ԿԱՌՈՒՅՈՂ, ՄԵԾ ԲՐԻՏԱՆԻԱ, ԱԼՄԱ ԱԹԱ, ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԱՌԱՋԻՆ
- 3) ԱԴԻՍ ԱԲԵԲԱ, ԱՇՈՏ ԲԱՐԵՊԱՇՏ, ՌԻՉԱՐԴ ԵՐՐՈՐԴ, ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԵՓՐԱՏ
- 4) ՄԵԾ ՀԱՅՔ, ԱԼՖՐԵԴ ԴԸ ՄՅՈՒՍԵ, ԲԵԼԳԻԱՅԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԳԵՎՈՐԳ ՉԱՌԻՇ

4 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում *ի* ձայնավորի հնչյունափոխություն կա.

- 1) վիպագիր, կարմրաթուշ, սրտամոտ, անկողնային
- 2) մարդկային, ձգան, ընչաքաղց, պատանյակ
- 3) սրընթաց, մրգառատ, հոգյակ, փոշոտվել
- 4) երկրաբան, տարկետում, տարեվերջ, թվանշան

5 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են իրար հոմանիշ.

- 1) հրապուրել, դյութել, հմայել, գերել
- 2) աժդահա, վիթխարի, հսկա, ահավոր
- 3) ականավոր, տաղանդավոր, նշանավոր, ակնկոր
- 4) պարան, ելարան, ճոպան, թոկ

6 Ո՞ր նախադասության մեջ է *խոր* բառը գործածված փոխաբերական իմաստով:

- 1) Առաջ անցան՝ խոր ձյունը ճեղքելով:
- 2) Խոր ձորի մեջ գալարվում էր գետը:
- 3) Տարիները նրա դեմքին խոր կնճիռներ էին գծել:
- 4) Խոր լռության մեջ հանկարծ մի ձայն լսեց:

7

Ո՞ր նախադասության մեջ բառագործածության սխալ կա:

- 1) Պետրոս Կամսարյանը թյուր կարծիք ուներ հայ գյուղի ու նրա կենցաղի մասին:
- 2) Մի շարք երկրներում ընդունված է եղել շուշանի պատկերով խարամ դնելը:
- 3) Վանատուրը՝ իբրև աստված, խորհրդանշել է հայ մարդու ասպնջականությունը:
- 4) Աստանդական կյանքը այնքան տառապանք էր պատճառել նրան, որ հայրենիք վերադառնալուց հետո մեկուսացել ու դարձել էր տնակյաց:

8

Տրված բառերից քանիսի՞ արմատներից մեկին կարող է միանալ *-ք* վերջածանցը և բառ կազմել առանց երկրորդ ածանցի.

արտադրություն, թռչնորս, շարական, տարեկան, ավետարանիչ, այլբախություն, անասնապահություն, աղետամոքսային, հետաքննիչ, բեռնակրություն:

- 1) բուրբի
- 2) հինգի
- 3) վեցի
- 4) ութի

9

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են գոյականներ:

- 1) զինագործ, մեսրոպատառ, ծանրասիրտ, կաթնաշոռ
- 2) գեղադիր, արհամարհանք, կրկնապատկեր, սփռոց
- 3) տխրանք, դերձակ, հանգանակություն, թթօղի
- 4) խմելիք, զավեշտ, ճյուղակոտոր, հմայք

10

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ածականներ:

- 1) մարդախույս, զարմացած, միակ, պարզունակ
- 2) բաղձալի, ամենևին, վայելուչ, մկանուտ
- 3) առաջնային, այսպիսի, բարձրորակ, մշտապես
- 4) ավելորդ, վճռորոշ, խավարամած, հմայիչ

11

Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործական սեռի բայ կա:

- 1) Բայց, ինչպես ամեն ինչից երևում էր, Պետրոսը չէր դառնալու այն առաքյալը, որն անհրաժեշտ էր գյուղին:
- 2) Գարնանը Արաքսը ելնում է իր ափերից՝ վարար ջրերով տիղմ կուտակելով լայն տափարակի վրա:
- 3) Վաղ մանկությունից գրկվելով ծնողներից՝ Արսենը մնաց միայնակ, մնաց որբ՝ երբեմն-երբեմն արժանանալով հարևանների կարեկցանքին:
- 4) Երբ բակ մտա, ինձ այնպես թվաց, թե սպիտակ տան ներսում ինչ-որ մարդիկ են հավաքվել, ու մեկը, իր ափերից դուրս եկած, գոռգոռում է:

12

Ո՞ր շարքում անցյալ կատարյալ ժամանակաձևի կազմության սխալ չկա:

- 1) եկա, մոլորեցրեց, խաղացրինք, հանգչեց
- 2) հարցրի, սրդողաց, մոտեցա, թողի
- 3) բարձրացրեցի, արեցի, լցրի, հասանք
- 4) հնացրեց, կորավ, հալվեց, կառուցեցի

13

Ո՞ր նախադասության մեջ միևնույն բառը կապ չէ:

- 1) Մինչև վերջին րոպեն ծերունին հավատում էր, որ մի օր պատասխանը գալու է:
- 2) Մինչև ե՞րբ պիտի շարունակվի այս ամենը:
- 3) Մինչև առուն ջուր գա, գորտի աչքը դուրս կգա:
- 4) Մինչև գյուղից հեռանալը որոշեց այցելել նաև տարեց ուսուցչին:

14

Ո՞ր նախադասությունն է բարդ:

- 1) Նայեց բանաստեղծը երկնքի կապույտ վրանին՝ արշալույսի մեջ թաթախուն, ոսկու մեջ ճախրող թռչուններով:
- 2) Երվանդանգ գույներով զարդարված ձորակում ամեն գարուն՝ տաքերն ընկնելուն պես, մասրենիներն են ծաղկում՝ շուրջը սփռելով արբեցնող բուրմունք:
- 3) Շապուռի արքան, խաբեությանը Տիգրան հրավիրելով Արշակ Երկրորդին, շղթայակապ բանտարկեց նրան Անհուշ բերդում:
- 4) Ասում են՝ հարյուրավոր տարիներ առաջ մի աշխարհ կար՝ տարատեսակ ծաղիկներով, թրթռուն թիթեռներով, կարկաչուն գետերով, սառնորակ աղբյուրներով:

15

Ո՞ր նախադասության մեջ բաղադրյալ ստորոգյալ կա:

- 1) Բայց, անշուշտ, բանը բանից անցել էր:
- 2) Ժողովուրդը հեքիաթների մեջ է արտահայտում իր իդճերը:
- 3) Փոքր գրողները հավերժական հանճարների լուծը կրողն են:
- 4) Ես կցանկանայի, որ հայ ժողովուրդը բարձր պահեր ազգային արժանապատվությունը:

16

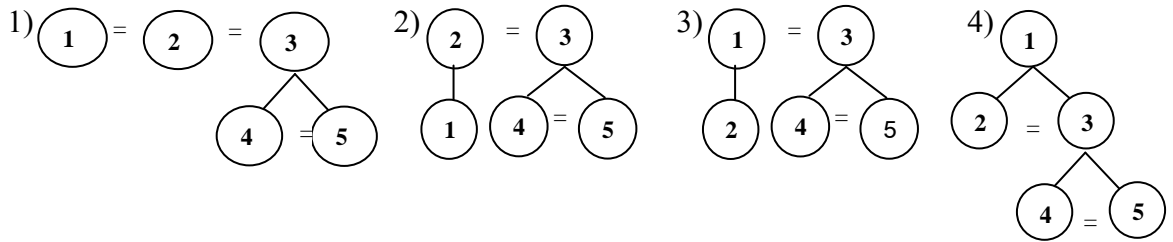
Ո՞ր նախադասության մեջ ուղիղ խնդիր չկա:

- 1) Ժայռը նիրհելով ունկնդրում է ամպերի շրշյունը, մասրենին իր ծաղկաբաժակը պահել է ոսկեգօծ արևի տակ, և կանաչ դաշտում արածում է մի աստղազարդ ձի:
- 2) Բայց Պետրոսին հարկավոր էր մի ծածկ՝ անձրևից պատասպարվելու համար, ուստի այդտեղ գտնվող թախտին շտապ-շտապ փռելով իր անկողինը՝ պառկեց քնելու:
- 3) Ծերունի կառապանը երկիմաստ ծիծաղում էր այդ մանրախնդիր մարդկանց վրա:
- 4) Պատշգամբի սյունաշարերին կախված գույնզգույն լապտերները լուսավորում էին ծաղկանախշ գորգերով զարդարված սրահը:

17

Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Թեև փետրվարի վերջն էր, այնուամենայնիվ ցրտերն օրեցօր սաստկանում էին, քաղաքում զգացվում էր մթերքի, առաջին հերթին հացի կարիք, քանի որ կապը խզված էր շրջանների հետ, և գյուղացին այլևս ոչինչ չէր բերում քաղաք՝ ո՛չ մթերք, ո՛չ վառելիք:

18

Ո՞ր տարբերակում ստորոգելի ստորադաս նախադասություն կա:

- 1) Պատահում էր՝ անձրևը շաբաթներ էր տևում:
- 2) Ե՞րբ էր, որ նա խոստացավ գալ, շուտ գալ...
- 3) Չարմանալին այն է, որ նրա հայացքները բնավ չէին փոխվում:
- 4) Երանի նրան, ով կարող է գեղեցիկ ստով խաբվել:

19

Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասությունը ճիշտ փոխակերպված պարզի:

Ոչ որ չնկատեց, որ սպարապետը իր զինվորների հետ մոտենում է ամրոցին:

- 1) Ոչ որ չնկատեց իր զինվորների հետ ամրոցին մոտեցած սպարապետին:
- 2) Ոչ որ չնկատեց իր զինվորների հետ ամրոցին մոտեցող սպարապետին:
- 3) Ոչ որ չնկատեց սպարապետի՝ իր զինվորների հետ ամրոցին մոտենալը:
- 4) Ոչ որ չնկատեց սպարապետին իր զինվորների հետ ամրոցին մոտենալիս:

20

Նախադասություններից քանիստ՞ում կետադրական սխալ կա:

- Հետո ջրերի վրա, նուրբ արահետների վրա ծանրանում է ցուրտ մառախուղը և լռեցիների բարձր աշխարհում մաղում է ձյունը:
- Հետո աղմկում է ամբողջ անտառը՝ քամին է շառաչում, և հողմահալած մառախուղը կորչում է փչակներում:
- Իմ առջև կանգնած է այդ լեռների մարդը՝ հովիվների շառավիղը՝ մերօրյա հերոսը:
- Հովիհաննես Թումանյանն ինձ թվում էր հաճախ երագում տեսած կամ մանկական հեքիաթից մեր աշխարհն ընկած մի կախարդական հայելի, որին նայողը կտեսնի իր մանկությունը, մանկությունը՝ մութ ու անվերադարձ:
- Լոռու ձորում կնստի ձմեռը, և ծմակներում կոռնա գազանը, հոտոտելով՝ նա կհասնի մինչև քարափի եզրը և ահից հետ կդառնա՝ տեսնելով լույսերով ողողված ձորը:

- 1) չորսում
- 2) մեկում
- 3) երկուսում
- 4) երեքում

21

Տրված հատվածը ո՞ր հայերենով է շարադրված:

*Մրտիս դառնահեծ հառաչանքների
Վայն ու ողբաձայն աղաղակները
Վերընծայում են քեզ, ո՛վ զաղտնատես.
Եվ իմ սասանված մտքի ճենճերող
Իղձերի պտուղ նվերն այս դրած
Անձս տոչորող թախծի կրակին՝
Կամքիս բուրվառով առաքում են քեզ:*

- 1) միջին հայերենով
- 2) գրաբարով
- 3) արևմտահայերենով
- 4) արևելահայերենով

22

Պնդումներից քանիստ՞ում սխալ կա «Մասնա ծոեր» էպոսի («Մասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) «Փոքր Միեր» ճյուղի վերաբերյալ:

- Միերը լուծում է հոր վրեժը՝ սպանելով Չմշկիկ Սուլթանին և կոտորելով նրա գորբը:
- Միերը ոչնչացնում է Կոզբաղինի թռռներին, որոնք ուզում էին հարկատու դարձնել Մասունը:
- Հոր անեծքով Միերը մնում է անմահ ու անժառանգ, դևերը բռնում են նրան և փակում Ագռավաքարում:
- Տարին երկու անգամ մութ ժայռում փակված Միերի երկու հավատարիմ շները կրծում են նրա շղթաները, որպեսզի նա դուրս չգա և կործանի աշխարհը:

- 1) չորսում
- 2) մեկում
- 3) երկուսում
- 4) երեքում

23

Ակսել Բակունցի «Խոնարհ աղջիկը» պատմվածքի ստորև բերված սյուժետային դրվագներից որո՞ւմ սխալ կա:

- 1) Հրաժեշտի օրը Խոնարհը աշակերտների հետ եկել էր դպրոցի բակ՝ ուսուցչին հրաժեշտ տալու:
- 2) Հեղինակ-հերոսը՝ 17-18 տարեկան մի երիտասարդ՝ բանտից նոր դուրս եկած, իր բարեկամի առաջարկով գնում է Չորագյուղ և զբաղվում ուսուցչությամբ:
- 3) Ուսուցիչը Խոնարհին առաջին անգամ տեսնում է անտառի բացատում:
- 4) Բարեկենդանի օրը ուսուցիչը Խոնարհին տեսնում է աղջիկների հետ իրենց դիմացի տան կտուրի վրա ձյունով խաղալիս:

24

Վիլյամ Մարոյանի «Գեղեցիկ սպիտակ ձիու ամառը» պատմվածքում Ջոն Բայրոն, իր գողացված ձին Մուրադի ու նրա զարմիկի մոտ տեսնելով, ասում է, որ՝

- 1) թեև դա նման է իր ձիուն, բայց իր ձին ավելի գեղեցիկ էր ու ուժեղ:
- 2) դա իր կորցրած ձին է, և նրանք պարտավոր են այն հետ վերադարձնել:
- 3) ինքը վստահ կլիներ, որ դա իր ձին է, եթե նրանց ծնողներին չճանաչեր:
- 4) համոզված չէ, որ իր ձին է, որովհետև իր ձիու ատամներն ավելի առողջ էին:

25

Սայաթ-Նովայի ո՞ր բանաստեղծությունից է տրված հատվածը:

*Չը տեսայ քու դիդարի պէս՝ դուն դիփունէն քաշ, նազանի,
Թէ խամ հաքնիս, թէ զար հաքնիս, կու շինիս դումաշ, նազանի,
Էնդու համա քու տեսնողըն ասում է վա՛շ, վա՛շ, նազանի:*

- 1) «Աշխարումս ախ չիմ քաշի»
- 2) «Թամամ աշխար պըտուտ էկա»
- 3) «Աշխարս մե փանջարա է»
- 4) «Դուն է՛ն գըլխեն իմաստուն իս»

26

Ո՞ր բառն է բաց թողած:

*Հովի գրույցին ունկն դնելով՝ Աբու Մահարին խոսում էր անձայն.
-Աշխարհն էլ, ասես, մի հեքիաթ լինի՝ անսկիզբ, անվերջ, հրաշք .....*

- 1) դյութական
- 2) մոգական
- 3) իսկական
- 4) հավերժական

27

Հատվածներից ո՞րը Պետրոս Դուրյանի որ բանաստեղծությունից է:

ա. Բույլ մը նայվածք, փունջ մը ժպիտ, Քուրա մը խոսք դյութեց իմ սիրտ:	1. «Իմ ցավը»
բ. Ո՛հ, կա՛յծ տըվեք ինձ, կա՛յծ տըվեք՝ ապրի՛մ... Ի՛նչ, երազե վերջ գրկել ցուրտ շիրի՛մ...	2. «Տրտունջք»
գ. Հող աստղերը չեն մեռնիր, Ծաղիկները հող չեն թռմիր...	3. «Լճակ»
դ. Սուրբ տենչերով լոկ ծարաված՝ Յամաք գտնել աղբերքն համայր...	4. «Սիրել»

- 1) ա-2, բ-3, գ-4, դ-1
- 2) ա-4, բ-2, գ-3, դ-1
- 3) ա-1, բ-2, գ-3, դ-4
- 4) ա-4, բ-1, գ-3, դ-2

28

Պնդումներից ո՞րն է սխալ Հրանտ Մաթևոսյանի «Աշնան արև» վիպակի վերաբերյալ:

- 1) Աղունը լեզվանի է, Սիմոնը՝ լռակյաց, Աղունն անհանգիստ բնավորություն ունի, Սիմոնը՝ հանգիստ, դանդաղաշարժ և անճարակ:
- 2) Վիպակում գործողությունները ծավալվում են Հայրենական մեծ պատերազմի, նրան նախորդող և հաջորդող տարիներին:
- 3) Աղունը և Սիմոնը մեծացել են միասին, և ի վերջո նրանց մանկական մտերմությունը փոխվել է սիրո:
- 4) Աղունի բոլոր ձեռքբերումները իրականություն են դարձել համառ կամքի ու ստկունության շնորհիվ:

29 **Ո՞րն է Եղիշեի ասույթներից:**

- 1) «Ես սիրում եմ ըստ քաջության այսպես կոչել՝ Հայկ-Արամ-Տիգրան»:
- 2) «Լավ է աչքով կույր լինել, քան մտքով»:
- 3) «Չկա ստույգ պատմություն առանց ժամանակագրության»:
- 4) «Քաջերի սերունդները քաջեր են»:

30 **Ո՞ր շարքի բոլոր գրողներն են նորագույն շրջանի հայ գրականության ներկայացուցիչներ:**

- 1) Կոստան Չարյան, Մուրացան, Գևորգ Էմին
- 2) Խաչիկ Դաշտենց, Վահան Տերյան, Վահագն Դավթյան
- 3) Հրանտ Մաթևոսյան, Սերո Խանգաղյան, Մուշեղ Գալշոյան
- 4) Լեռ Կամսար, Նար-Դոս, Վարդգես Պետրոսյան

31 **Ինչպե՞ս է Գրիգոր Չոփրապի «Չարուղոն» նորավեպի նույնանուն հերոսը բանա ընկնում:**

- 1) Կռվի է բռնվում ոստիկանության հետ:
- 2) Նրան մատնում է իր սիրած աղջիկը:
- 3) Բռնվում է մեծ գողության մեջ:
- 4) Սպանում է սիրած աղջկա հետ կապված տղային:

32 **Եղիշե Չարենցի ո՞ր ստեղծագործությունից է հետևյալ հատվածը:**

*Եվ արդյոք ո՞վ է երագել այդքան դաժան -
Ու լուսավոր առավոտները իմ հոգու,
Ո՞վ դարձրեց - մի անկրակ իրիկնաժամ,
Ու գորշ սպրան, ու երկնուղեշ փայտեր երկու:*

- 1) «Վահագն»
- 2) «Դանթեական առասպել»
- 3) «Անվերնագիր»
- 4) «Մահվան տեսիլ»

33 **Տրված շարքերից քանիսի՞ր բոլոր բառերում է բաց թողած միևնույն տառը.**

- բա-բիռ, բա-բեր, բա-բասել, ա-բրոս
- ճրագալույ-, ցն-ել, ժամասա-ություն, ցն-ություն
- դժո-ք, բա-տակ, նա-շագարդ, տա-տակամած
- բաղդա-ել, խր-վիլակ, զար-ուղի, ճ-քավոր
- խոտհար-, տա-դեղ, բագրի-, վարա-իչ

34 **Քառերից քանի՞սն են կրկնավոր բարդություն.**

նետ-աղեղ, մեծ ու փոքր, գլուխ տալ, իրարով անցնել, աման-չաման, անթիվ-անհամար, մարդ-մուրդ:

35 **Տրված գոյականներից քանիսի՞ հոգնակի թիվն է կազմվում -ներ վերջավորությամբ.**

տեսակետ, դեղահար, խաչակիր, մարգարաշտ, գործավար, քարհատ, մարտադաշտ, օրինագիծ, հորաքույր, անձ:

36 **Քանի՞ անորոշ դերբայ կա տրված նախադասության մեջ:**

Սակայն ինձ չհաջողվեց տեսնել նրա դեմքը. իմ կանգնելու տեղից առաջ գնալ չէի կարող, որովհետև լեփ-լեցուն եկեղեցում ընդհանրապես անհնար էր շարժվել, և ես առանց մի վայրկյան ձանձրանալու սպասեցի մինչև պատարագի վերջը:

37 **Տրված հատվածներում ածականով արտահայտված քանի՞ որոշիչ կա:**

- Այնտեղ փողոց կա նաիրյան,
- Քարե մաշված մայթեր:
- Ես հաշտ եմ ապրում իմ բախտի հետ
- Ու տարբերում հատակ չարն ու բարին:
- Ասում են՝ հին վերքը հաճախ է ցավում,
- Երբ եղանակը ամպոտ է ու վատ:
- Ների՛ր, սիրելի՛ս, ների՛ր ինձ լուռ,
- Որ քո քնքուշ նազանքի տակ
- Ես չէի տեսել քո սիրտը տաք
- Եվ արտասուքիդ լույսը մաքուր:

38 **Տրված հատվածում պատկերավորման-արտահայտչական նշված միջոցներից քանի՞սն են գործածվել:**

*Այնպես զգվող է երեկոն անափ,
Ծաղիկներն այնպես նազով են փակվում,
Շուրջս վառված է մի անուշ տազնապ,
Մի նոր հուզում է սիրտս մրրկում...*

- մակդիր
- շրջադասություն
- փոխաբերություն
- համեմատություն

39 **Նշել այն բառերի համարները, որոնցում հնչյունափոխություն կա.**

1. պիտանի, 2. հանդիսատես, 3. ուսանողական, 4. գործնական, 5. դիտողություն,
6. ընթացիկ, 7. հետաքրքրություն, 8. արդյունավետ, 9. բարեկամական:

40

Նշել այն բառերի համարները, որոնք հականիշ են *հրական* բառին.

1. հնարովի, 2. մտացածին, 3. անիրական, 4. անըստզուտ, 5. սին, 6. երևակայական:

41

Նշել այն տարբերակների համարները, որոնցում բոլոր բառերը դերանուններ են:

1. միևնույն, իրար, ոչինչ, մյուս
2. ինքներս, այնքան, ոմանք, ինչպիսի
3. ոչ ոք, ամենայն, միմյանց, մի քանի
4. ամեն ոք, մյուս, համայն, որևիցե
5. յուրաքանչյուր, մինչդեռ, նույն, որոշ
6. նույնչափ, ինչ-որ, ինչպիսի, նախքան

42

Նշել նախադասության անդամների շարահյուսական վերլուծության ճիշտ տարբերակների համարները:

Պոլսից հետո, որտեղ երկրորդ ձեռքակալումից Չոհրապը մի կերպ էր գլուխն ազատել, Փարիզում կյանքը նոր իմաստ էր ստացել քառասունյոթամյա գրողի համար. հիմա նա վերջապես զգում էր սպրելու հրճվանքը:

1. **զգում էր** - պարզ ստորոգյալ, **հրճվանքը** – ուղիղ խնդիր
2. **որտեղ** – տեղի պարագա, **երկրորդ** - որոշիչ
3. **ձեռքակալումից** - անջատման անուղղակի խնդիր, **մի կերպ** – ձևի պարագա
4. **հիմա** - ժամանակի պարագա, **նա** - ենթակա
5. **կյանքը** - ուղիղ խնդիր, **քառասունյոթամյա** - որոշիչ

43

Նշել այն թվերը, որոնց տեղում ստորակետ պիտի դրվի:

Բայց Բուդդան (1) որի վարդապետության սկիզբը փառավոր է (2) միջուկը իմաստուն (3) և ավարտը փրկարար (4) կարեկցանքով լցված դեպի ամբոխի անհավատությունը (5) նորից դիմեց նրան (6) թշվառության և տանջանքի այդ տգետ ժառանգին: Նա բացեց ժողովրդի առաջ ճանապարհները դեպի Նիրվանան դեպի նրա երանավետ անդորրը: Սակայն (7) ամբոխը ծաղրում էր նրան: Եվ նա կանգնելով Հիմալայն ի վեր (8) ասաց

Ով Ազնի լսիր իմ աղոթքը (9) և թույլ մի տուր որ թագավորի անհավատությունը:

Ըստ հաջորդականության՝ նշել, թե որ հատվածը Վահան Տերյանի որ ստեղծագործությունից է:

- Կար մի երգ հեռավոր աշխարհում,—
Դու այն երգն ես կրկնում հեռավոր—
«Ես սիրում եմ, դու ինձ չես սիրում»,
Եվ հին են քո խոսքերը բոլոր...
- Ես ու դու էլ շղթայված ենք իրարու,
Կարոտավառ երագում ենք միշտ իրար...
- Բարբարոսներ շատ կրգան ու կանցնեն անհետ,
Արքայական խոսքը մեր կըմնա հավետ:
- Ծաղիկների մեջ այդ անուրջ կույսի շշուկը մնաց,
Եվ ծաղիկները այդ սուրբ շշուկով իմ սիրտը լցրին...

1. «Մի՛ խառնեք մեզ ձեր վայրի, արջի ցեղերին», 2. «Կարուսել», 3. «Տխրություն», 4. «Fatum»:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրի՛ր *ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. *Քարանձավ, երկնառաք, տնավեր* բառերը անհոդակապ բարդ բառեր են:
2. Բարդ բառերը, ըստ արմատների քանակի, կարող են լինել երկարմատ, եռարմատ, քառարմատ:
3. Բառի հիմքը չի կարող համապատասխանել արմատին:
4. Եթե բարդ բառի երկրորդ արմատը սկսվում է ձայնավորով, ապա հոդակապ չի դրվում առանց բացառության:
5. Ածանցումը բառապաշարի հարստացման հիմնական միջոցներից է:
6. Հայերենում վերջածանցներն ավելի շատ են, քան նախածանցները:

Բ մակարդակ

46

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում կրկնակ բաղաձայն կա.

- 1) օ-ան, տա-երք, ու-ակի, տա-ալուծել
- 2) ք-ախույզ, վշտա-ուկ, խճու-ի, բե-իություն
- 3) ու-ալար, հակըն-եմ, մ-կաշունչ, հո-երգություն
- 4) գործու-ում, բու-այական, ու-ափառ, հե-են

47

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում գաղտնավանկ կա.

- 1) տվնջյան, տրամաբանել, քստմնելի, օրինել
- 2) աննշմար, անընտել, մրրկող, կարծր
- 3) տվյալ, ճշտություն, գաղտնավանկ, կրկնապատկել
- 4) չքնադակերտ, վրիժառու, սանրվածք, տտիպ

48

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում արմատի հնչյունափոխություն կա.

- 1) օրինապահ, ուսուցիչ, կավճոտ, սուզանավ
- 2) գետնաքարշ, գիտնական, հնձվոր, խուսափել
- 3) վերջնագիծ, քննություն, լսափող, նստարան
- 4) լրջախոհ, նկարչական, ուղեկից, շրջադարձ

49

Ո՞ր նախադասության մեջ դարձվածք *չկա*:

- 1) Եվ արժե՞ր արդյոք, որ աշխարհ գայիր
Մի տուն, մի գլուխ պահելու համար:
- 2) Երագեցի շարունակ
Իմ կյանքի մեջ ես մանկուց
Ու մնացի միշտ մենակ
Պատրանքի մեջ ես մանկուց:
- 3) Խորքերում գանձ ունեն քարափները,
Թիկունքներին ունեն անտառ ու հերկ...
Միայն մի բան չունեն քարափները,
Քարափները չունեն կարապի երգ:
- 4) Վերքիս ցավից լաց եմ լինում,
Դու ինձանից մեղանում ես,
Նեղանալը՝ քարը գլխին,
Սկսում ես մեղացնել:

50

Ո՞ր տարբերակում բառի սխալ բացատրություն *չկա*:

- 1) **մորի**-մորենու պտուղը, **դիպակ**-որևէ ստեղծագործության հատված
- 2) **մեղանչել**-մեղք գործել, **երկնուղեշ**-դեպի երկինք ձգվող ճյուղերով
- 3) **աղորիք**-հացահատիկ աղալու մեքենա, **նյութել**-որևէ դավանության հետևել
- 4) **ճրագալույց**- ճրագները հանգցնելը, **խայտաբղետ**-զանազան գույներից բաղկացած

51

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են բարդանցավոր.

- 1) թռչնաբուծարան, ուրվապատկեր, բնակատեղի, հեռուստացույց
- 2) ձեռնտու, վարկառու, աչառու, գրպարտիչ
- 3) գործարանատեր, վիրակապարան, աչքաբաց, ավտոկայան
- 4) անհուսություն, տարրալուծում, լեզվաբանություն, հայազգի

52

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են նախածանցավոր.

- 1) ենթագլուխ, ենթաշերտ, ենթակա, ենթամաշկ
- 2) անստույգ, անպատիժ, անձավ, անծուխ
- 3) արտաքին, արտեզր, արտասահման, արտակարգ
- 4) գերազանց, գերծանր, գերարագ, գերեվաճառ

53

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում *ան* հոլովման:

- 1) աշուն, որմնասյուն, ընդմիջում, արարում
- 2) նախադուռ, գումարում, արյուն, նուռ
- 3) դերանուն, ամառ, շարժում, օրոք
- 4) ձմեռ, սառցալեռ, հաստատում, մանուկ

54

Ո՞ր նախադասության մեջ դիմորոշ հոդ կա:

- 1) Օրերս անցնում էին միայնության մեջ, տաղտկալի ու միօրինակ:
- 2) Սրբազան, թող այսուհետև ոչ մի արհավիրք չխափանի աղոթքդ և եկեղեցուդ զանգերի դողանջը:
- 3) Սակայն հիշելով վերստին լույսիդ բարիքներն անհատ՝ Պարզված քեզնից համառ թշվառիս՝ Քո աղերսով քեզ պիտի պաղատեմ...
- 4) Ազգային գրադարանում մեծարում էին ներկայիս ամենահամբավվոր բանաստեղծներից մեկին:

55

Ո՞ր նախադասության մեջ սուկածանցավոր բայ *չկա*:

- 1) Կոհակները օրորում էին նավը, կուտակվում իրար վրա, բախվում իրար, հեռու քշվում՝ կործանվելով ահարկու գոռոցով:
- 2) Կարծելով, որ վերջացավ խոսակցությունը պրոֆեսորի հետ՝ ուսանողները վեր կացան հրաժեշտ տալու:
- 3) Նա անցավ նոր ավարտված մի շենքի առջևից, հետաքրքրությամբ դիտեց շենքը և տեսավ, որ պատերը ներկված են զանազան գույներով:
- 4) Գյուղացիներից մեկը շինարարության համար քար հանելու ժամանակ գետնի տակից գտնում է զանազան ամանների կտորներ ու այլ իրեր:

56

Ո՞ր նախադասության մեջ մակբայ կա:

- 1) Մեղվանոցի մոտով՝ ձորի ճանապարհով, դեպի գետն իջան գյուղ եկած հովեկները:
- 2) Նա վեր կացավ, մոտեցավ չարխին, և ոտքերն սկսեցին շարժվել համաչափ ռիթմով, ինչպես կես դար առաջ:
- 3) Այդ օրերին գյուղը կրկին ստացավ մի զամբիկ՝ տեղական ձիերից բարձր:
- 4) Կապույտ երկնքում՝ արևի կողքին, մի երկու բուլբուլ շողում են սավառնակի թևերն ու մարմինը:

57

Ո՞ր տարբերակում է ընդգծվածը նախադասություն:

- 1) Լայն ճակատը ակոսվում էր ու **զնայով մթնում:**
- 2) Վերցրեց գիրքը և **առանց որևէ բառ ասելու՝** դուրս եկավ գրադարանից:
- 3) Իմ սենյակի դեմուդեմ ապրում էր մի կոշկակար **իր 10–12 տարեկան թոռան հետ:**
- 4) Երդվել էր **արհամարհել աշխարհային թովիչ կյանքը:**

58

Նախադասության ի՞նչ անդամ է դերբայական դարձվածը:

Հարսանիքների ժամանակ նորելուկ ու նշանավոր աշուղների հետ մրցում էին նաև տեղացիների մեջ հայտնի հորովել երգողները:

- 1) ենթակա
- 2) որոշիչ
- 3) ուղիղ խնդիր
- 4) ստորոգելի

59

Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասության երկրորդական նախադասության բնույթը սխալ նշված:

- 1) Նրանք ծանոթացան այն օրը, երբ Աստղիկը կայարան էր գնացել՝ ամուսնունդիմավորելու: *(որոշիչ)*
- 2) Նա շատ էր տխրում, որ հնարավորություն չուներ մշտապես բնակվելու բնության այդ խաղաղ անկյունում: *(պատճառի պարագա)*
- 3) Նահապետ Քուչակի քերթությունը ապացուցում է, որ մեր ժողովուրդն ընդունակ է կենսուրախության ու մեծ թռիչքների: *(ուղիղ խնդիր)*
- 4) Եվ կրկին հիշողության հեռավոր ծալքերում արթնացավ նա, ումից բաժանվել էր նա պատանության տարիների: *(անջատման անուղղակի խնդիր)*

60

Տրված պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասություններից ո՞րն է ճիշտ փոխակերպված բարդի:

- 1) *Այդ կինը և ճոճվելով քայլող այդ տղամարդը ինձ դուր չեկան:*
Այդ կինը և այդ քայլող տղամարդը, որ ճոճվում էր, ինձ դուր չեկան:
- 2) *Շուռ գալով նա տեսավ իր հետևում կանգնած թշնամուն:*
Երբ շուռ եկավ, նա տեսավ իր հետևում կանգնած թշնամուն:
- 3) *Սպառազեն խումբը մտրակեց նժույգները և գնաց դեպի հարավ՝ այլաժիններից մաքրելու իր երկիրը:*
Սպառազեն խումբը մտրակեց նժույգները և գնաց դեպի հարավ, որպեսզի այլաժիններից մաքրի իր երկիրը:
- 4) *Սպարապետի մտնելուն պես դահլիճում բոլորը ոտքի կանգնեցին:*
Հենց սպարապետը դահլիճ մտավ, բոլորը ոտքի կանգնեցին:

61

Ո՞ր նախադասության մեջ միջակետ պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Վերևում աստղագարդ երկինքն էր ներքևում ծովի հագիվ նշմարվող արծաթագոծ մակերևույթը:
- 2) Երկար ուղևորության ընթացքում այդ ուղևորությունը նրան պարտադրված էր վերևից փորձում էր հասկանալ ինչ նպատակով են իրեն հեռու պահում հաշվենատյաններից:
- 3) Նրանք ամբողջ ամառ քաղհանում էին տարածքը բայց մոլախոտերին վերջ չկար մինչև մաքրելով հասնում էին վերջին մարզերին առաջին մարզերում նորերն էին ծլում:
- 4) Արևելյան քաղաքում փոշոտ փողոցի սովերոտ անկյուններից մեկում այդքան կեղտոտ սովորաբար արևելյան շուկաներն են լինում միջօրեի տապին պառկել էր մի ծերուկ դերվիշ:

62

Պնդումներից որո՞ւմ սխալ չկա:

- 1) Հայ նորագույն գրականության հիմնադիրներն են Եղիշե Չարենցը և Վահան Տերյանը:
- 2) Ավ. Իսահակյանի «Աբու-Լալա Մահարի» պոեմը կազմող մասերը կոչվում են սուրահներ, Պ. Սևակի «Անլռելի զանգակատունը» կազմող մասերը՝ համազանգեր, Հովհաննես Շիրազի «Բիրլիական» պոեմինը՝ դողանջներ:
- 3) Դ. Դեմիրճյանը Վարդանանց պատերազմի թեմային անդրադարձել է նաև մինչև «Վարդանանք» պատմավեպը գրելը:
- 4) Դանիել Վարուժանի «Յեղին սիրտը» ժողովածուն բաղկացած է երկու մասից, որոնցից առաջինը կոչվում է «Սարսուռներ», երկրորդը՝ «Կրկեսին մեջ»:

63

Նշել բանաստեղծական տողերի ճիշտ հաջորդականության տարբերակը:

ա. Ու լեռնային վրտակների
բ. Հընչյուններով դյութական
գ. Մըտան կաղնին հաստաբուն
դ. Կանչում էին հրրաշալի
ե. Անտես, անհետ չըքացան
զ. Ալիքները պաղպաջուն
է. Ու հենց շողաց ցուրն արևի
ը. Խոր սուզվեցին ակն աղբյուրի

- 1) դ, բ, է, ե, ը, գ, ա, զ
- 2) է, գ, ա, զ, դ, բ, ը, ե
- 3) ը, գ, ա, գ, է, դ, բ, ե
- 4) ը, գ, է, ե, դ, ա, բ, զ

64

Բառերից քանիսի՞ վերջին արմատն է միավանկ.

տեղատվություն, անմեղսակից, կենսաժայիտ, ինքնուսույց, մանրագնին, փոշեկուլ, շահամոլ, վաղանցիկ, ալեկոծ, կառավարում, վերնաշապիկ, կռփամարտ:

65

Տրված հատվածներում կապական կառույցով արտահայտված քանի՞ պարագա կա:

- Տարան անտակ էն ժեռ քարից,
Որ կանգնած է մինչ էսօր,
Էն ահավոր քարի ծերից
Գլորեցին դեպի ձոր:
- Ավերակ բերդին սև ամպի նման
Ծուխն ու թշնամին չոքել են ահա:
- Ամբողջ մի ամիս խումբը զինավառ
Սարեր ու ձորեր ոտնատակ տվեց՝
Չորան Սարոյին գտնելու համար,
Որ սարից իջավ, Անուշին փախցրեց:
- Էն մենավոր ծառի տակ
Փոս փորեցին մի խորին...

66

Պնդումներից քանի՞սն են ճիշտ Բաֆֆու «Մամվել» վեպի վերաբերյալ:

- Վահանի կնոջ՝ Որմիզդուխտի ներքինապետը Հայաստանում զբաղված էր լրտեսությամբ:
- Մուշեղ սպարապետը Շապուռի կանանոցի հետ Պարսկաստան է ուղարկում նաև Տաճատուհուն:
- Վահան Մամիկոնյանին զարմացնում է Համազասպուհու հավատարմությունը սեփական հորն սպանած Արշակ արքային:
- Աշխենին սպառնացող վտանգի մասին Մամվելին զգուշացրել էր Փառանձեն թագուհին:

67

Նշել այն բառերի համարները, որոնք միմյանց հետ ընդհանուր արմատ ունեն.

1. սպառնագին, 2. ուժասպառ, 3. սպառնացող, 4. սպառնալից, 5. սպառնալիք:

68

Նշել այն տարբերակների համարները, որոնցում անկանոն բայերը խոնարհման կանոնավոր ձևերից շեղվել են:

1. Ծիածանների լարերը վրան՝ Ինձ քնար տվեց երկինքը մի օր: 2. Գարուն էր: Չեկած ամառ՝ Փուլ եկավ երկնակամար: 3. Հայաստան, անունդ տալիս Ժայռի մեջ մի տուն եմ հիշում:	4. Արթնացող ամպի հառաչն առաջին Գալիս մտնում է ականջը նրա: 5. Օրոր էր ասում աշունն անտառին, Բայց դեռ անտառի քունը չէր տանում: 6. Ծանր նստել է և ամեն մեկին Իրեն արժանի պատիվն է տալիս:

Գիտնականները վերականգնել են Թութանհամոնի դեմքը: Փորձին մասնակցել են Ֆրանսիայի, ԱՄՆ-ի, Եգիպտոսի գիտնականները, որոնք, ուսումնասիրելով փարավոնի գանգի լուսանկարները, միմյանցից անկախ կազմել են դեմքի պատկերը: Բոլոր խմբերի ստացած արդյունքները գրեթե միանման են, չնայած ֆրանսիացի և եգիպտացի գիտնականները գիտեին, որ փարավոնի դիմագիծ են վերականգնում, իսկ ամերիկացիները՝ ոչ: Արդյունքում 3300 տարի առաջ սայրած մարդու երեք դիմանկարներն էլ գրեթե նույնն էին և նման էին Թութանհամոնի զմռսված դեմքին: Նույնն էին դեմքի ձևը, չափերը, աչքերի ձևն ու դիրքը, գանգի համաչափությունը, սակայն տարբեր էին ստացվել քթի և ականջների ծայրերը: Ամերիկացիների կողմից առաջին անգամ օգտագործվեց գերբարձր ճշտություն ունեցող ռենտգենյան սարք, և այն պարզեց, որ փարավոնը եղել է նիհարակազմ ու մահվան պահին՝ մ. թ. ա. 1352 թ., երբ տասնինը տարեկան էր, նրա օրգաններն առողջ էին: Մահվան հավանական պատճառ կարող էր դառնալ ոտքի կոտրվածքից առաջացած բարդացումը, այլ ոչ թե սպանությունը, ինչպես կարծել են դարեր շարունակ: Նման կարծիքի առիթ դարձել էր 1968 թվականի նկարահանման ժամանակ գանգի մեջ հայտնաբերված ոսկորի բեկորը: Փոխարինելով Ամենհոթեպ Չորրորդին՝ գահակալման 8-10 տարիների ընթացքում նա երես թեքեց իր աստվածներից՝ դառնալով միաստված, և շատերը նրա սպանության վարկածը կապում էին հենց դրա հետ: Մեկ այլ տեսակետի համաձայն՝ նա սպանվել է իր գլխավոր խորհրդականի ձեռքով: Վերջինս հետագայում բարձրացել է գահին և ամուսնացել է փարավոնի այրու հետ:

1. Ենթադրում են, որ փարավոնի վաղաժամ մահվան պատճառ կարող էր լինել նրա կնոջ և գլխավոր խորհրդականի սիրային կապը:
2. Իրարից անկախ գործող գիտնականների կողմից Թութանհամոնի դեմքի վերականգնումից հետո ոչ բոլոր դիմագծերն են նույնը եղել:
3. Հազար ինը հարյուր վաթսուներեք թվականի ռենտգենյան նկարը հետազոտողներին բերել է այն եզրահանգման, որ 20-ամյա փարավոնը մահացել է գանգոսկրի կոտրվածքից:
4. Ըստ որոշ հետազոտողների՝ փարավոնը, երես թեքելով իր ժողովրդի պաշտելի աստվածներից, անցել է քրիստոնեության, ինչը դրդել է գլխավոր խորհրդականին սպանելու վերջինիս:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրի՛ր *ճիշտ է*, *Միայն է*, *Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Բոլոր ցուցական դերանունները հոլովվում են գոյականից տարբեր ձևով:
2. **Ես, դու, նա, ինքը** դերանունները եզակի թվում ունեն ձևով միմյանցից տարբերվող սեռական և տրական հոլովաձևեր:
3. **Ով** դերանունը հոլովվում է միայն եզակի թվում:
4. Ոչ բոլոր փոխադարձ դերանուններն են հոլովվում:
5. Բոլոր հոլովվող որոշյալ դերանունները ենթարկվում են գոյականական **ի** հոլովման:
6. Բոլոր դերանուններն ունեն երկու թիվ՝ եզակի և հոգնակի: